

УДК 316.4

О.М. Балакірева, канд. соціол. наук,

Д.А. Дмитрук, канд. соціол. наук,

Інститут економіки та прогнозування НАН України

КІЯНИ ПРО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ В МІСТІ, ЖИТТЯ В СТОЛИЦІ ТА ЕЛЕКТОРАЛЬНІ ОЧІКУВАННЯ

(результати соціологічного моніторингу громадської думки)

Загальні оцінки життя в столиці

Загалом, можна стверджувати, що на кінець вересня 2011 р.¹ більшість киян без особливого інтересу ставилася до подій суспільно-політичного життя столиці. Частка тих, хто не цікавиться життям міста, становила 17,3%. Майже половина опитаних (45%) проявляє незначний інтерес до подій столичного життя, хоча й отримує інформацію нерегулярно. Майже третина (29,7%) цікавиться лише головними подіями (рис. 1).

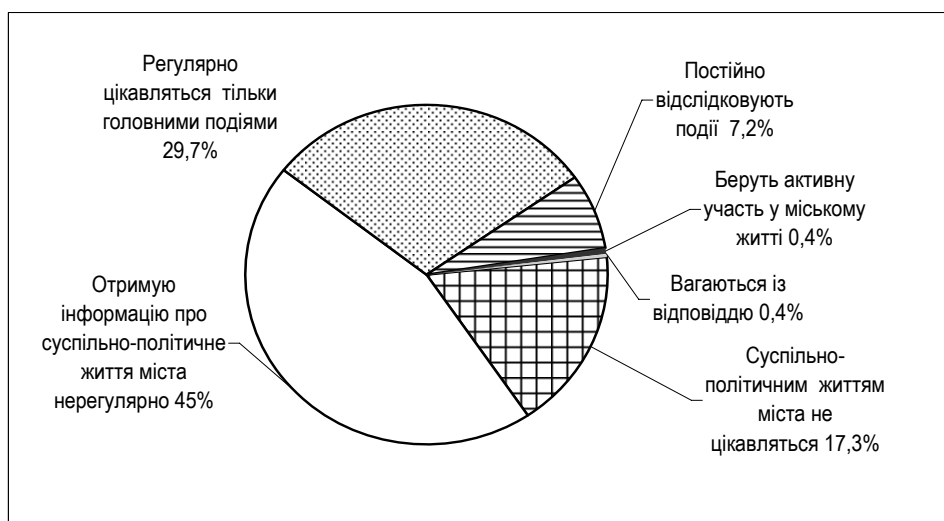

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів на запитання: "Якщо говорити про суспільно-політичне життя міста, то, як би Ви описали своє ставлення до нього?", %, вересень 2011

¹ Опитування проводилося з 20 по 26 вересня 2011 р. Усього опитано 1210 респондентів. Стандартні відхилення при достовірних 95 відсотках і співвідношенні змінних від 0,1:0,9 до 0,5:0,5 становлять 1,73–2,89 відсотка.

Більш активно цікавляться подіями міського життя респонденти віком 50–59 років. Вища зацікавленість суспільно-політичним життям міста також більш притаманна мешканцям центральних районів міста.

Порівняння оцінок вересневого опитування з показниками отриманими наприкінці весни – початку літа², вказує на збільшення частки респондентів, які помічають позитивні зрушення. Хоча частка тих, хто відмічає "значні покращення", і не змінилася, натомість, на 6,4 пункту зросла кількість тих, хто побачив певні позитивні зміни (рис. 2). До того ж, скоротилася і частка негативних оцінок. Таким чином, хоча частка негативних оцінок і продовжує переважати позитивні відгуки, все ж таки можна говорити про певну позитивну динаміку в оцінках перебігу столичного життя. На відміну від попередніх досліджень не зафіксовано впливу вікових характеристик на оцінку становища справ у місті. Якщо навесні – влітку більшість респондентів старших за 60 років відмічала погіршення (частка негативних оцінок у цій групі сягала 58%), то тепер оцінки, надані представниками цієї вікової групи, вже не так відрізняються від загальних: лише 38% з них вважають, що справи стали гіршими.

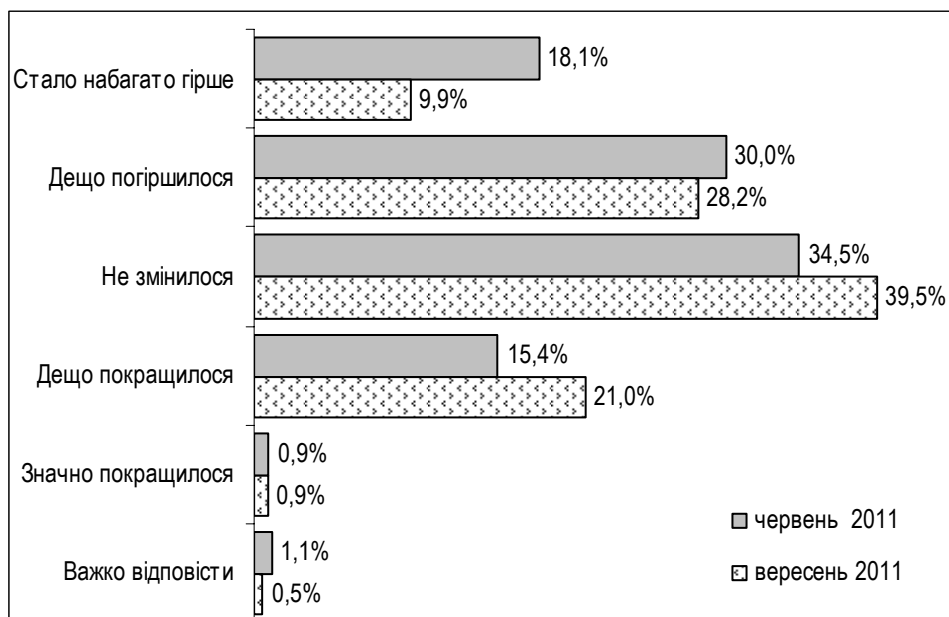

Рис. 2. Динаміка відповідей на запитання: "На Вашу думку, як у цілому змінилося життя в місті за останній рік?", %

² Опитування проводилося з 4 по 10 червня 2011 р., всього опитано 1212 респондентів, стандартні відхилення при достовірних 95 відсотках і співвідношенні змінних від 0,1:0,9 до 0,5:0,5 становлять 1,73–2,89 відсотка. Метод отримання інформації: індивідуальне інтерв'ю за місцем проживання респондента "віч-на-віч".

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Відповідаючи на відкрите запитання щодо змін, які відбуваються у столичному житті, майже половина опитаних (48%) вказала на наявність позитивних зрушень. Так, з-поміж найчастіше згадуваних позитивних змін кияни зазначали покращення благоустрою міста, наведення чистоти, будівництво та ремонт, покращення ситуації з житлово-комунальним господарством:

- будівництво (ремонт) доріг, транспортних розв'язок, мостів;
- зменшення заторів;
- благоустрій міста покращився, благоустрій районів покращився;
- покращилася робота ЖЕКів;
- заборона забудови центру міста;
- зупинено вирубки парків, дерев;
- покращення санітарного стану міста (вивіз сміття, місто стало чистішим);
- зменшення стихійних ринків, вуличної торгівлі;
- будуються, облаштовуються дитячі майданчики;
- ремонт комунікацій;
- влаштовуються ярмарки, концерти;
- завершено будівництва довгобудів;
- початок ремонтів у під'їздах житлових будинків;
- активна підготовка до Євро 2012;
- менше стали роздавали землю;
- будівництво житла;
- працює міська адміністрація.

Рейтинг проблем та напрямів поліпшення життя киян

Моніторинг головних проблем міста, засвідчує збереження рейтингу важливості одних і тих самих проблем у часі. З-поміж запропонованого переліку (22 проблеми) респонденти, як і в червні поточного року, виділили **шість найгостріших та найактуальніших** – на кожному з цих проблем вказали більше 30% опитаних:

✓ Поганий технічний стан житлових будинків	40,0%
✓ Поганий технічний стан комунікацій (водопроводу, каналізації, тепломереж)	34,2%
✓ Низька якість питної (водопровідної) води	32,9%
✓ Поганий стан доріг, тротуарів	31,3%
✓ Екологічні проблеми: забруднення повітря, водойм, лісопаркових зон	30,7%
✓ Високі ціни на житло (квартири) і оренду житла	29,9%

До **другої групи** проблем, на актуальність яких вказали 20–28% опитаних, належать такі:

✓ Бродячі тварини	27,9%
✓ Відсутність належного доступу до якісних безкоштовних медичних послуг	23,3%
✓ Корупція в районних органах управління	23,0%
✓ Наркоманія й алкоголізм	21,2%
✓ Погане освітлення вулиць	21,0%
✓ Вирубка зелених насаджень	20,3%
✓ Продаж (надання) земельних ділянок під забудову з порушенням закону	20,3%

До **третьої групи** віднесені ті, актуальність яких зазначило менше п'ятої частини респондентів:

✓ Відсутність умов і обладнаних місць для культурного дозвілля й відпочинку	18,1%
✓ Нестача місць у дитячих садках	16,9%
✓ Безробіття	16,7%
✓ Погана робота громадського транспорту, слабка розвиненість транспортного сполучення	16,7%
✓ Погана криміногенна ситуація в районі, вулична злочинність	15,5%
✓ Відсутність умов для занять спортом	11,2%
✓ Дитяча безпритульність	10,1%
✓ Погане прибирання вулиць	9,5%

Важливо зазначити, що на проблему безробіття у вересні вказали вдвічі менше опитаних, ніж у червні.

Актуальні питання столичного життя: думка киян

Рівень поінформованості населення щодо відсутності приміщення, в якому міг би бути розташований музей історії Києва, можна вважати доволі низьким: лише 13,4% опитаних поінформовані про цю обставину. Немає жодної соціально-демографічної групи, яка була б більш заглиблена в проблему. У розрізі районів більшу поінформованість продемонстрували опитані в Печерському районі міста, мешканці Солом'янського та Шевченківського районів.

Водночас, незважаючи на низький рівень поінформованості щодо проблем музею, опитані кияни в цілому позитивно сприймають ідею його розташування в "проблемній" новобудові поблизу метро "Театральна".

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

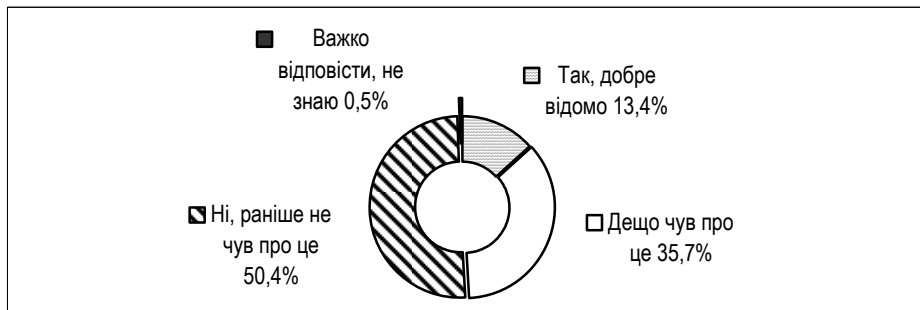

Рис. 3. Розподіл відповідей на запитання: "Чи відомо Вам, що Музей історії Києва не має власного приміщення?", %

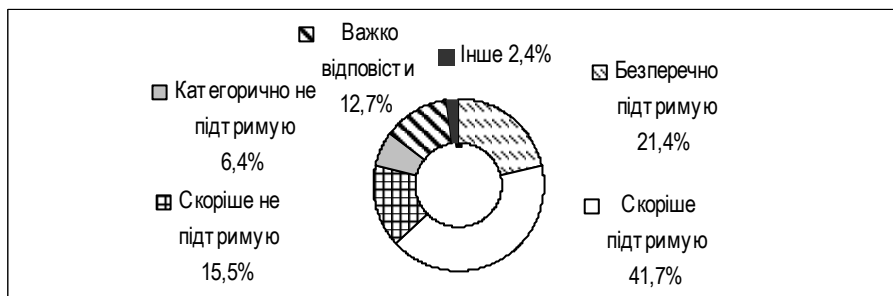

Рис. 4. Розподіл відповідей на запитання: "Чи підтримуєте Ви розміщення Музею історії Києва в новобудові біля станції метро "Театральна" (вул. Б. Хмельницького, 7)", %

За даними проведеного опитування респонденти в цілому позитивно ставляться до ідеї демонтажу МАФів – як розташованих поблизу станцій метро, так і в пішохідних зонах вулиць. Практично, дві третини опитаних висловили підтримку таким діям. Більшість опитаних вважає найбільш прийнятним шляхом вирішення проблеми МАФів – їх розташування лише у відповідності до спеціально розроблених схем, з подальшим дотриманням всіх норм та правил (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на запитання: "Чи вважаєте Ви за потрібне демонтувати торговельні кіоски (так звані МАФи)..."

	з територій біля станцій метро	розміщені на пішохідній частині вулиць
Так, безперечно, потрібно демонтувати	36,9%	43,8%
Так, скоріше, потрібно демонтувати	23,8%	20,9%
Ні, скоріше, не потрібно демонтувати	18,8%	20,0%
Ні, безперечно не потрібно демонтувати	16,7%	10,7%
Важко відповісти	2,1%	2,5%

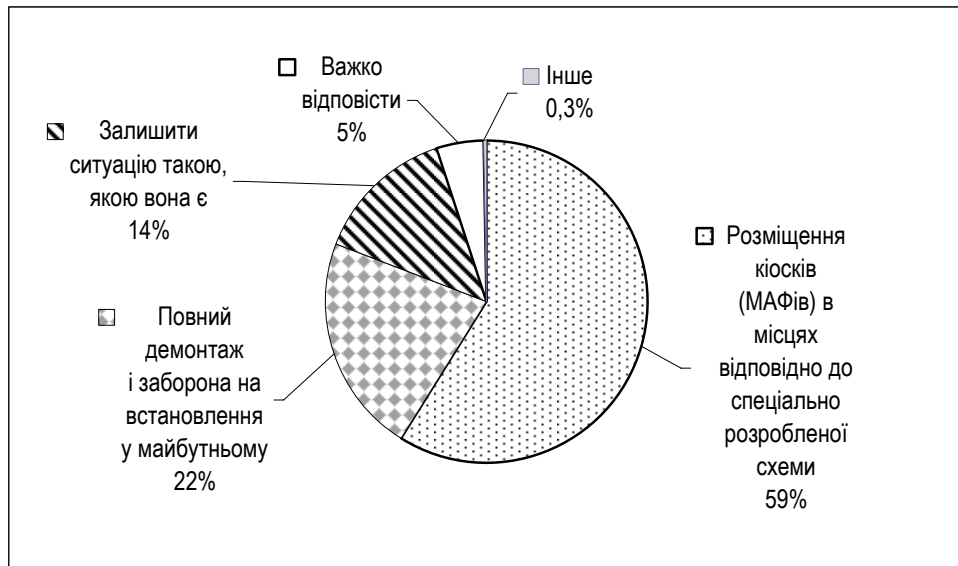

Рис. 5. Розподіл відповідей на запитання: "Яким чином, на Вашу думку, має бути вирішене питання вуличної торгівлі з торговельних кіосків у Києві – так званих МАФів?"

Найбільш пріоритетним напрямом розвитку транспортної інфраструктури опитані респонденти вважають розвиток метрополітену, на другому місці – автобусне та тролейбусне сполучення. Слід зазначити, що представники всіх соціально-демографічних груп одностайні у визначенні пріоритетів транспортної інфраструктури. Також можна зазначити, що більшу увагу до метрополітену виявляють мешканці районів, в яких він відсутній (Деснянський та Дніпровський райони міста).

Таблиця 2

Розподіл відповідей на запитання: "Який вид транспорту, на Вашу думку, слід найактивніше розвивати в Києві?"

	Перший вибір	Другий вибір	Сума двох виборів
Метрополітен	51,9%	9,9%	61,8%
Великі комунальні автобуси	14,9%	28,7%	43,6%
Комунальні тролейбуси	14,1%	22,1%	36,2%
Міські електрички	6,9%	10,7%	17,6%
Приватні маршрутні автобуси (маршрутки)	7,3%	10,0%	17,3%
Комунальні трамваї	4,1%	13,1%	17,2%
Приватні таксі	0,7%	4,9%	5,6%

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Громадська думка щодо новобудов в історичній частині міста фактично розподілена навпіл: частина вважає за необхідне запобігати новим забудовам, закінчивши розпочаті, а інша – налаштована поряд із цим розташувати в таких новобудовах корисні для міста чи району установи. Частка радикально налаштованих респондентів доволі мала – їх лише 9,3%. Таким чином, безсумнівним на даний час є необхідність завершення розпочатих будівництв, водночас, їх подальше використання має приносити користь не лише їх власникам, а й мешканцям міста. Зростання ролі громадськості у виборі цільового призначення новобудов, та соціальна відповідальність забудовників перед мешканцями відповідних мікрорайонів має сприяти залагодженню конфліктів та розвитку інфраструктури у правильному напрямі.

Важливо відмітити, що більшу радикальність та відповідно негативне ставлення до новобудов продемонстрували мешканці центральних районів міста.

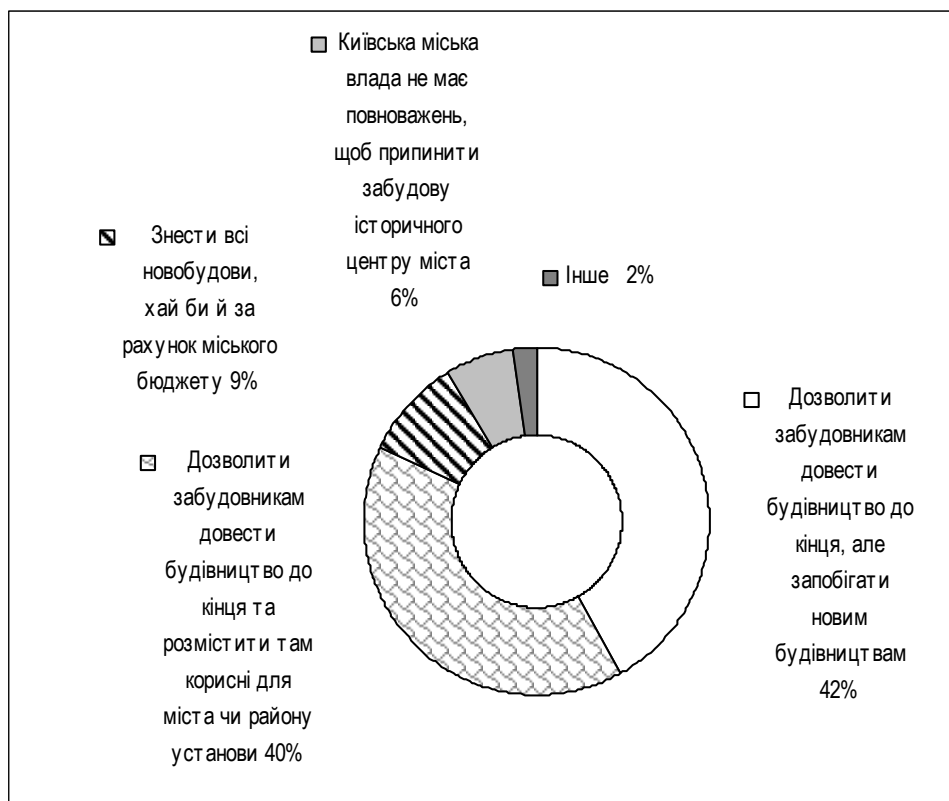

Рис. 6. Розподіл відповідей на запитання: "Як, на Вашу думку, міська влада повинна проявляти турботу про збереження історичного центру Києва?"

Профіль ідеального мера

Киян запитали про важливість тих або інших характеристик для "ідеального" мера міста. Для порівняння було обраховано середні оцінки важливості за 5-бальною шкалою, де 1 – зовсім не важливо, 2 – швидше не важливо, 3 – важко відповісти, 4 – швидше важливо, 5 – дуже важливо. Показник, більший за 3,5 бала, дає підстави стверджувати про важливість певної риси для більшості респондентів. Рейтинг важливості всіх характеристик наведено в табл. 3. Із запропонованого переліку для виборців найважливіше щоб мер зберігав архітектурний вигляд Києва, був патріотом і мав команду однодумців. Також дуже важливою рисою для мера є досвід господарника. Практично всі названі якості отримали по 4 або більше балів.

Таблиця 3

Оцінка важливості окремих характеристик для фігури "ідеального мера" в очах виборців, %

Піклується про збереження архітектурного обличчя столиці	4,22
Патріот, любить Україну	4,15
Має команду однодумців	4,13
Досвідчений господарник	3,97
Хороший сім'янин	3,66
Професійний держслужбовець	3,60
Відома, популярна в місті людина	3,58
Людина, яка займається благодійністю	3,54
Людина середнього віку	3,30
Не пов'язаний з політичними силами	3,28
Успішний підприємець, бізнесмен	3,21
Корінний мешканець Києва	3,19
Відносно молода людина	3,10
Член партії, яку я підтримую	3,09
Досвідчений управлінець з іншого регіону ("варяг")	2,68

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Респондентам також були запропоновані пари суджень щодо того, якою людиною має бути мер Києва. Розподіли відповідей (табл. 4) свідчать, що респонденти хочуть конструктивного і професійного мера, який працює на користь жителів міста. Серед іншого, він має бути врівноваженим, налаштованим на співпрацю, провадити поступові реформи, знаходити спільну мову з усіма, включаючи опонентів, має вирішувати будь-які проблеми.

Таблиця 4

Розподіл відповідей респондентів щодо пар характеристик до твердження:
"Мер міста Києва має бути людиною, яка ...", %

Врівноважена людина	88,9	↔	10,3	Імпульсивна людина
Налаштований на вдосконалення (носії позитиву, в усьому відшукує позитив)	85,3	↔	14,1	Налаштований на критику (носії негативу, в усьому відшукує негатив)
Намагається знаходити спільну мову з представниками усіх сил заради інтересів киян	81,2	↔	18,4	У діях чітко дотримується власної ідеологічної позиції, навіть якщо це не на користь киянам
Намагається поступово змінити ситуацію, працює над удосконаленням існуючого	78,9	↔	20,4	Займає критичну позицію (заробляє політичні дивіденди на критиці опонентів)
Насамперед, покладається на підтримку громади міста	77,1	↔	22,5	Насамперед, покладається на підтримку політичних сил, яким довіряють кияни
Досвідчений управлінець	75,8	↔	23,8	Успішний бізнесмен
Має досвід керування містом	72	↔	27,6	Не має досвіду керування містом
Налаштований на співпрацю з опонентами	72	↔	26,5	Налаштований на боротьбу з опонентами
Намагається вирішити проблеми будь-якої складності	70,6	↔	28,7	Вирішує лише питання, які може вирішити, від інших самоусувається
Господарник, досвідчений управлінець	70,1	↔	29,2	Політик, публічний діяч
Шукає компромісів, намагається працювати з усіма політичними силами	69,9	↔	29,1	Не шукає компромісів з політичними опонентами, принципово не приймає позиції деяких політичних сил
Схильний до компромісу та співпраці з центральною владою (Президент України, Кабінет Міністрів) в інтересах Києва і киян	68,6	↔	30,9	Тримається в жорсткій опозиції до центральної влади (Президент України, Кабінет Міністрів)

Продовження табл. 4

Намагається поступово змінювати ситуацію в місті, прихильник еволюційних, поступових перетворень	67,7	↔	31,5	Намагається докорінно змінювати ситуацію в місті, прихильник революційних, швидких перетворень
Має досвід управлінської роботи, працював у сфері державного управління	63,8	↔	35,8	Нова людина, яка зробила кар'єру поза сферою державного управління, вперше обійме керівну посаду
Господарник, якому команда допомагає у вирішенні господарських питань	63,8	↔	35,8	Політик, який вирішення господарських питань столиці покладає на власну команду
Не має права мати бізнес, оскільки повинен усі сили віддавати роботі на киян	61,4	↔	37,5	Має право мати сімейний бізнес, не пов'язаний зі столицею
Непублічна особа, яка працює, а не займається самопіаром	57,8	↔	41,5	Відома, публічна особа (постійний учасник політичних ток-шоу, світських заходів)
Зосереджений на роботі в столиці	57,2	↔	42,1	Бере активну участь у роботі міжнародних організацій, популяризує Київ на міжнародній арені
Має амбіції зростання до політика загальноукраїнського рівня	51,9	↔	47,8	Не має політичних амбіцій понад рівень столиці – Києва
Не має особистих друзів серед можновладців	50,1	↔	49,1	Має особистих друзів серед можновладців

Помітно більше респондентів вважає, що ідеальний мер має, швидше, бути не успішним бізнесменом (23,8%) або політиком/публічним діячем (29,2%), а досвідченим управлінцем (75,8 і 70,1% відповідно). Також йому краще мати досвід керування містом (72%) і державного управління (63,8%). Команда має тільки допомагати йому вирішувати господарські питання (63,8%), а не робити це самостійно. Також, на думку респондентів, меру слід не мати сімейного бізнесу (навіть не пов'язаного зі столицею), оскільки він усі сили має віддавати роботі на киян (61,4%).

Вимоги до якостей мера: основні акценти

Окремо було розглянуто професійні якості, особисті, керівницькі, а також характеристики суспільно-політичної позиції і політичної орієнтації. Серед **професійних якостей** мера опитані найчастіше відмічали досвідченість у сфері державного управління, прагнення вирішувати все законними способами і активну боротьбу за вирішення проблем Києва (рис. 7).

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

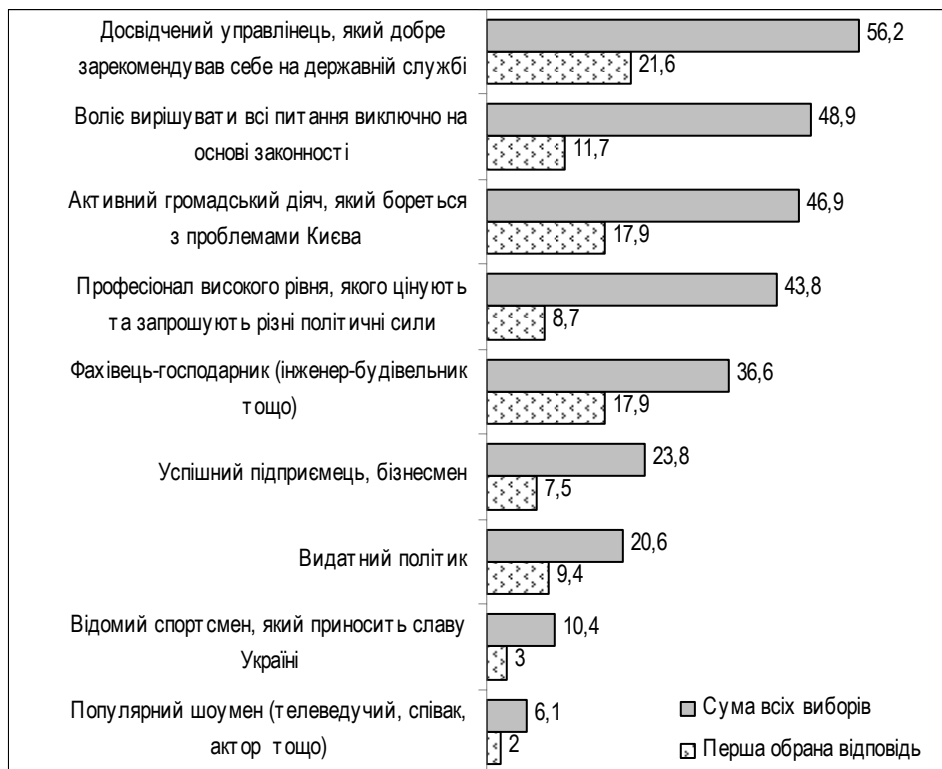

Рис. 7. Рейтинг професійних якостей для ідеального мера Києва, %

У топ-3 головних професійних ознак потрапили майже ті ж самі характеристики, але господарський фах замінив дотримання законності (четверте місце). Зауважимо, що спортивні досягнення на міжнародній арені посіли передостаннє місце.

Рейтинг *особистісних якостей* (рис. 8) переконливо очолили порядність і надійність, як загалом (54,3 і 53,6% відповідно), так і серед головних рис (23 і 21,7% відповідно). Популярними також виявилися відвертість, розсудливість, наявність принципів (на рівні 33–34%) і наполеглива праця (27,8%).

Відповіді респондентів, що визначають *якості керівника*, котрі мають бути в мера Києва, і в загальному рейтингу, і серед головних рис, свідчать (рис. 9), що найбільш популярними є турботливість про простих киян (48 і 21% відповідно), якості дбайливого господаря (42,7 і 18,5% відповідно). Наступними за рівнем підтримки розташувалися якості, пов'язані з патріотизмом (щодо Києва), турботою про місто і його історичний вигляд, відповідальність перед виборцями тощо.

Рис. 8. Рейтинг особистих якостей ідеального мера Києва, %

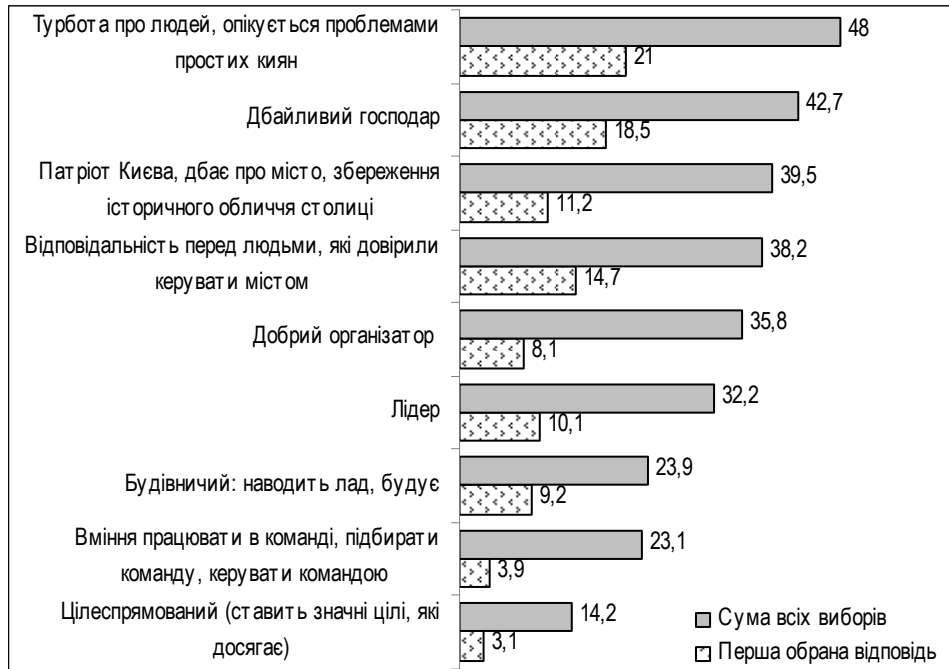

Рис. 9. Рейтинг керівницьких якостей ідеального мера Києва, %

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Серед характеристик *суспільно-громадської позиції* мера найбільш затребуваними є здатності конструктивно взаємодіяти з усіма, від кого є користь для справи (рис. 10). Так, найпопулярнішими є описи "спирається на розуміння та ініціативу людей" і "формує навколо себе професійну команду". Важливими є також протидія корупції, патріотичність, вміння співпрацювати з різними політичними силами, владою та бізнесом в інтересах киян, орієнтація на діалог, незалежність (від 30,3 до 38% відповідей). Звернемо увагу, що тільки 7,9% вважають, що мер має належати до політичної сили, якій вони симпатизують.

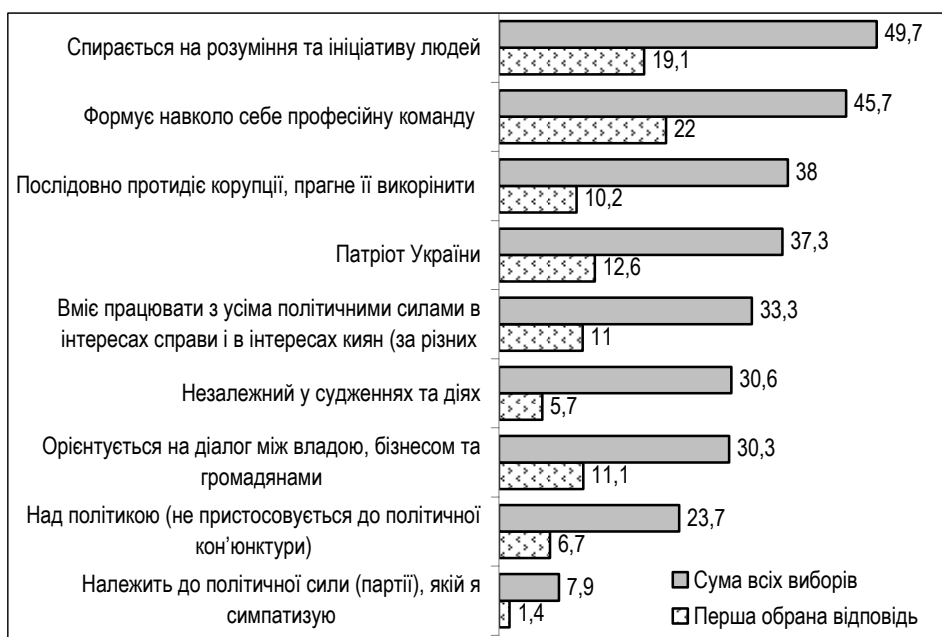

Рис. 10. Рейтинг характеристик суспільно-громадської позиції ідеального мера Києва, %

Порівняно невисока важливість політичної приналежності мера Києва виглядає більш рельєфно, якщо розглянути характеристики *політичної орієнтації* майбутнього мера. Найбільш підтриманими були твердження щодо вміння знаходити спільну мову з усіма політичними силами і меншої важливості, з-поміж іншого, політичної належності (рис. 11).

Загалом кияни вважають, що для "ідеального мера" найважливіші риси – збереження архітектурний вигляду Києва, патріотизм, команда однодумців і досвід господарника. Також респонденти хочуть конструктивного і професійного мера, який працює на користь мешканців столиці. Серед іншого, він має бути врівноваженим, налаштованим на співпрацю та поступові реформи, знаходження спільної мови з усіма, включаючи опонентів, має вміти вирішувати будь-які проблеми.

Рис. 11. Рейтинг характеристик політичної орієнтації ідеального мера Києва, %

Найпопулярнішими якостями доброго мера, на думку більшості киян, стали такі.

➤ **Професійні:** досвідченість у державному управлінні, прагнення вирішувати все законними способами, активно боротися за вирішення проблем Києва, бути фаховим господарником.

➤ **Особисті:** порядність і надійність (дотримання слова і діла).

➤ **Керівницькі:** добрий мер має піклуватися про простих киян і виявляти дбайливість господаря (особливо щодо збереження історичного вигляду столиці), бути відповідальним перед виборцями.

➤ **Суспільно-громадські:** здатність конструктивно взаємодіяти з усіма, від кого є користь для справи і киян, спиратися на "розуміння та ініціативу людей", формувати навколо себе професійну команду. Лише кілька відсотків респондентів вважають, що меру слід обов'язково належати до політичної сили, якій вони симпатизують.

➤ **Політичні орієнтації:** найбільш підтримані якості – вміння знаходити спільну мову з усіма політичними силами, невисока роль політичної приналежності.

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Електоральні орієнтації киян: динаміка та тенденції

Заміри рівня електоральної активності киян показують, що їх готовність брати участь у голосуванні поступово зменшується. Як можна побачити з даних, наведених у табл. 5 та на рис. 12, сумарна частка тих, хто висловив намір голосувати на виборах міського голови, поступово зменшується: якщо влітку 2011 р. мали намір голосувати 80,5% опитаних, то тепер таких на 10% менше – 70,6%.

Таблиця 5

Розподіл відповідей на запитання: "Якби в найближчу неділю проходили вибори міського голови або вибори до Київради, чи брали б Ви участь у голосуванні?", %

	06/2011	09/2011	12/2011	02/2012
Точно, ні	8%	6,7%	7,8%	11,7%
Скоріше, ні	9,7%	12,0%	15,6%	12,4%
Скоріше, так	24,8%	39,3%	40,1%	46,5%
Точно, так	55,7%	40,2%	33,5%	24,1%
ВАЖКО ВІДПОВІСТИ / ВІДМОВА ВІДПОВІДАТИ	1,9%	1,8%	4,1%	5,3%

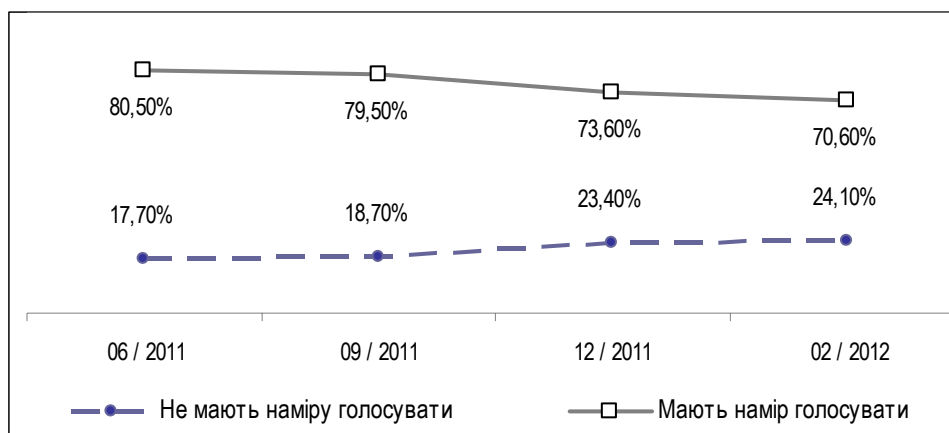

Рис. 12. Динаміка показників наміру голосувати на виборах, %

Рейтинги кандидатів на посаду мера м. Києва

В останньому опитуванні (лютий, 2012 р.) респондентам пропонувався список потенційних кандидатів на посаду мера столиці, з якого їм треба було обрати того кандидата, якому б вони віддали свій голос. Динаміка електоральних уподобань киян засвідчує наявність двох беззаперечних лідерів, з домінуванням яких не можуть конкурувати інші претенденти.

Дані, наведені на рис. 13, демонструють, що різниця між В. Кличком та О. Поповим мінімальна. А якщо враховувати стандартну похибку у +/-2,5% для такого розміру вибірок та відповідних значень розподілу (близькі до 20%), то загалом показники рівня їхньої електоральної підтримки слід вважати однаковими (див. рис. 13).

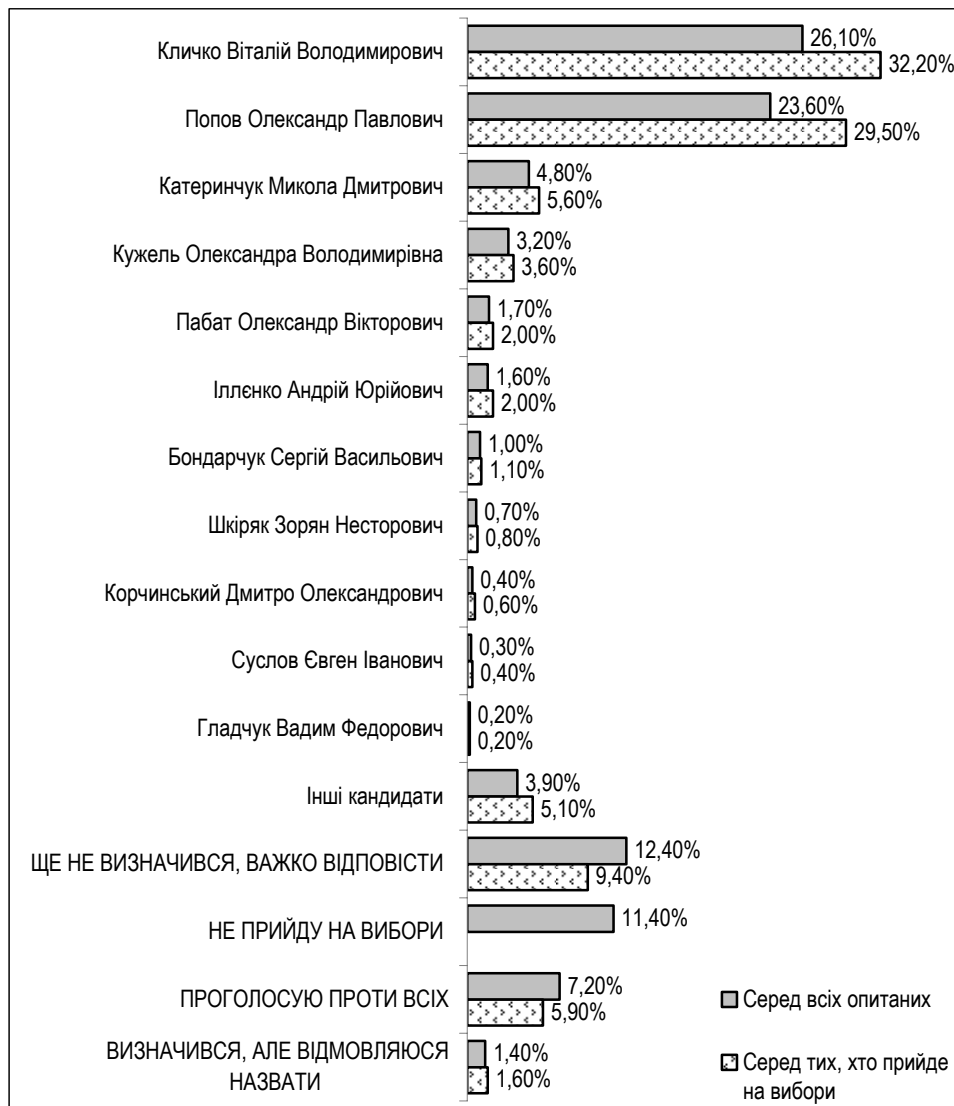

Рис. 13. Розподіл відповідей на запитання: "Якби в найближчу неділю проходили вибори мера Києва, а в бюлетень були включені такі кандидати, за кого з них Ви проголосували б?", %

МОНІТОРИНГ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Анкета останнього опитування, на відміну від попередніх досліджень, не передбачала включення в список претендентів на посаду мера низки політиків загальнонаціонального значення, які, так чи інакше, "переключали" на себе увагу частини респондентів. Зменшення спектру політиків опозиційної спрямованості суттєво не вплинуло на показники двох основних кандидатів: рейтинг В. Кличка не отримав автоматичного додавання, а показники О. Попова не лише "втримались" а й зросли (див. табл. 6).

Таблиця 6

Рейтинг кандидатів на посаду мера столиці, динаміка %

	2011			2012
	Червень	Вересень	Грудень	Лютий
Кличко Віталій Володимирович, депутат Київської міської ради, лідер партії "Удар"	17,50%	13,70%	25,90%	26,10%
Попов Олександр Павлович, голова Київської міської держадміністрації	19,10%	19,70%	17,20%	23,60%
Гриценко Анатолій Степанович, народний депутат, лідер партії "Громадянська позиція"	2,60%	2,10%	x	x
Яценюк Арсеній Петрович, народний депутат, лідер партії "Фронт змін"	4,00%	7,90%	x	x
Томенко Микола Володимирович, народний депутат, партія "Батьківщина"	0,40%	2,40%	x	x
Катеринчук Микола Дмитрович, народний депутат	2,90%	2,30%	x	4,80%
Омельченко Олександр Олександрович, народний депутат, лідер Партії "Єдність"	5,00%	7,40%	x	x
Тігіпко Сергій Леонідович, віце-прем'єр міністр з економічних питань, лідер партії "Сильна Україна"	10,60%	9,70%	x	x
Кужель Олександра Володимирівна, координатор руху "Громадянський опір"	x	x	x	3,20%
Пабат Олександр Вікторович, депутат Київської міської ради, Громадянський актив Києва	1,00%	0,40%	2,10%	1,70%
Тягнибок Олег Ярославович, лідер ВО "Свобода"	4,50%	2,20%	x	x

Продовження табл. 6

	2011			2012
	Червень	Вересень	Грудень	Лютий
Королевська Наталія Юріївна, народний депутат України, лідер Української соціал-демократичної партії	х	2,00%	х	х
Інші кандидати	12,10%	5,50%	17,60%	8,10%
ПРОГОЛОСУЮ ПРОТИ ВСІХ	7,80%	7,40%	9,60%	7,20%
ЩЕ НЕ ВИЗНАЧИВСЯ, ВАЖКО ВІДПОВІСТИ	8,10%	11,00%	19,00%	12,50%
НЕ ПРИЙДУ НА ВИБОРИ	3,60%	6,00%	7,30%	11,40%
ВИЗНАЧИВСЯ, АЛЕ ВІДМОВЛЯЮСЯ НАЗВАТИ	0,80%	0,30%	1,30%	1,40%

х – кандидата не було включено до списку, рейтинг не вимірювався.

О.Н.Балакірева, канд. соціол. наук, Д.А.Дмитрук, канд. соціол. наук

**КИЕВЛЯНЕ О СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ
В ГОРОДЕ, ЖИЗНИ В СТОЛИЦЕ И ЭЛЕКТОРАЛЬНЫХ ОЖИДАНИЯХ**

В публикации представлены результаты социологического мониторинга общественного мнения киевлян в феврале 2012 г.

O. Balakireva, candidate of sociologic science, D. Dmytruk, candidate of sociologic science

**KYIV RESIDENTS TALKING OF SOCIO-ECONOMIC SITUATION IN
THE CITY, OF LIVING IN THE CAPITAL, OF ELECTORAL EXPECTATIONS**

The publication presents the results of sociological monitoring of public opinion of Kiev residents in February 2012.